

Sava

GLASILO KOLEKTIVA TOVARNE
GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA HRANJ

1961-6

BEOGRAD — 1. septembra letos je bilo naše glavno mesto v središču pozornosti vse svetovne javnosti. Okoli tisoč novinarjev, reporterjev in televizijskih snemalcev iz vseh delov sveta je spremljalo začetek konference neangažiranih držav. Predsednik republike Josip Broz-Tito je bil gostitelj naslednjih šefov držav in delegacij: predsednika začasne alžirske vlade Jusefa Benhede, predsednika afganistanske vlade Sardarja Mohameda Dauda, predsednika burmanske vlade U Nuja, predsednice cejlonske vlade Sirimavo Bandaranaike, predsednika republike Cipra škofa Makariosa, etiopskega cesarja Haile Selasija, predsednika republike Gane dr. Kwame Nkrumaha, predsednika republike Gvineje Sekou Tuoreja, predsednika indijske vlade Džavaharlala Nehruja, predsednika republike Indonezije dr. Ahmeda Sukarna, zunanjega ministra Iraka Hašema Džavada, jemenskega prestolonaslednika Seifula el Hasana, predsednika Združene arabske republike Gamala Abdela Naserja, predsednika republike Tunizije Habiba Burgibe, predsednika vrhovnega vojaškega sveta Sudana — Abuda, predsednika republike Somalije Adena Abdulaha Osmana, zunanjega ministra Saudove Arabije Ibrahima el Suveila, nepalskega kralja Mahendra Bira, maroškega kralja Hasana II., predsednika republike Mali Modiba Keite, predsednika libanonske vlade Saeba Salama, predsednika republike Kube dr. Osvalda Dorticosa, šefa države Kambodže Norodoma Sihanuka. Konferenca je izzvenela kot močan odmev milijarde in šesto sto milijonov ljudi na svetu — držav, ki zastopajo in se bore na vseh svetovnih forumih za mir, za nevmešavanje v notranje zadeve, za osvoboditev narodov izpod kolonialističnega jarma, skratka: za aktivno koeksistenco med vsemi narodi na zemeljski obli. — Da se je zbralo toliko šefov držav prav v Beogradu, našem glavnem mestu, je samo veliko priznanje Jugoslaviji, ki je vedno bila in bo na braniku miru in na braniku borbe za enakopravnost vseh narodov na svetu. Duha beograjske konference je čutiti tudi v Organizaciji združenih narodov, kjer se neangažirane države — udeleženske konference s skupnimi močmi bore za principe, ki so bili deklarirani na beograjskem sestanku na visoki ravni.

PARIZ — V glavnem mestu Francije so poizkušali narediti atentat na francoskega predsednika republike de Gaulla.

MOSKVA — V Sovjetski zvezi so le dva dni pred začetkom beograjske konference začeli vnovič s poizkusi z atomskimi eksplozijami. Ta ukrep je Sovjetska zveza zagovarjala s tem, da pač mora začeti s poizkusi, ki imajo le obrambni značaj. — Ti poizkusi so se seveda stopnjevali, dokler niso pred dnevi — kljub nasprotovanju vse miroljubne svetovne javnosti in razpravam v Organizaciji združenih narodov — spustili v stratosfero celo petdesetmegatonsko bombo, katere se je bal ves svet. Toda — bomba je vseeno »zagledala luč sveta«. V vsem svetu zdaj obstaja velika bojazen pred radioaktivnostjo, saj je prav »goba« te strahotne bombe, (ki je bila petnajsttisočkrat močnejša od tiste, ki so jo Amerikanci spustili na Hirošimo) te dni dosegla tudi Evropo. Strokovnjaki so sicer mnenja, da je večina radioaktivnih molekul odšla v stratosfero, vendar da se bo vrnila na zemljo s prvim pomladanskim dežjem... »Kam plujemo?« bi lahko na vse to dejali...

KONGO — Po nekajmesečnih stremljenjih, da bi krizo v Kongu le rešili, se je pripetilo tisto, česar nihče ni pričakoval. Pokojni generalni sekretar Organizacije združenih narodov Dag Hammarskjöld je doživel tragičen konec pri izpolnjevanju svoje misije v Kongu. Njegovo letalo je bilo sestreljeno nad Rodezijskimi gozdovi, ko se je peljal v Andolo na razgovore s secesionistom Čombejem. Po nekajtedenskih razpravah pa je bil končno le izvoljen njegov začasni namestnik, burmanski diplomat U Tant.

STOCKHOLM — Švedska akademija znanosti in umetnosti je določila našega priznanega pisatelja Ivana Andriča za letošnjega Nobelovega nagrajenca za literaturo. Ivo Andrič, ki je bil že lani kandidat za to visoko priznanje, ga je letos prejel v hudi konkurenci petinpetdesetih kandidatov. To pa je hkrati tudi visoko priznanje Jugoslaviji in ne le njegovim delom: »Most na Drini« in »Travniška kronika«.

MOSKVA — Konec oktobra se je začel v Sovjetski zvezi XXII. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze. Na kongresu je bila obsojena Albanska partija dela. Kot posledico uničevanja »kulta osebnosti« so iz mavzoleja na Rdečem trgu na podlagi sklepa kongresa odstranili posmrtno ostanke diktatorja Stalina. Kongres je v svetovni javnosti zaradi nekaterih stališč vzbudil izredno zanimanje.

IZ VSEBINE:

- **Predsednik IS LS LRS Boris Kraigher nas je obiskal**
- **Nagrajujmo po delu**
- **Anketa brez odziva**
- **Kaj je moštveni duh?**
- **Zanimivosti iz gumarske industrije**
- **O prometni varnosti v podjetju**
- **Sportni pregled**
- **Za smeh in razvedrilo**
- **Stalne rubrike:**
Izvedeli smo, Seznanjamo vas,
Pismo uredništvu, Križanka
Slika na naslovnih strani:
- **JESEN** (Foto: Alojz Zalar)

Glavne proizvodne značilnosti ter probleme tovarne je tovarišu predsedniku pojasnjeval glavni direktor naše tovarne

BORIS KRAIGHER V NAŠEM PODJETJU

Naš kolektiv, kakor tudi Tovarna »Planika« v Kranju sta bila 13. septembra letos deležna uglednega in visokega obiska. Ta dan sta obiskala med drugim tudi našo tovarno predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, tovariš **BORIS KRAIGHER**, ki ga je spremljal predsednik republiške Zbornice za industrijo, rudarstvo, gradbeništvo in promet, tovariš ing. **IVO KLEMENČIČ**. Gosta sta na obisku v obeh tovarnah spremljala tudi sekretar okrajnega komiteja **ZKS JANKO RUDOLF** ter predsednik **OLO Kranj JAKOB ŽEN**.

Gostje so si najprej ogledali obrat naše tovarne v Stražišču, kamor se bomo v bližnji prihodnosti v celoti preselili. Ko si je tovariš predsednik ogledal proizvodni postopek na Gašteju, se je potem v razgovoru s predstavniki podjetja zlasti zanimal za delovanje novega gospodarskega sistema, za perspektivni razvoj našega podjetja in zlasti za to, kako se razvijajo družbeni odnosi v našem kolektivu.

Ceprav smo bili ob uveljavljanju novega gospodarskega sistema, glede gmotnega položaja podjetja sprva dokaj črnogledi, smo lahko sedaj ugotovili, da gospodarski instrumenti našega kolektiva bistveno ne prizadevajo. Ostane pa nam tudi večji del dohodka, ki ga ustvarimo z gospodarnjšo proizvodnjo.

Predstavniki našega podjetja so v pogovoru med drugim tudi omenili, da nas delno prizadene uvozna politika, kar pa

ni posledica gospodarskega sistema, pač pa pomanjkljivost naše uvozne trgovine, ki je naenkrat uvozila velike količine nekaterih vrst izdelkov, ki jih proizvajamo tudi v našem podjetju. Še več! Naši izdelki so največkrat celo kakovostnejši od uvoženih.

Predstavniki tovarne so gostom tudi povedali, da je naše podjetje sposobno zdržati konkurenco na svetovnem trgu. Med drugim smo sklenili tudi večjo pogodbo za izvoz naših izdelkov v Indijo.

Glede na dejstvo, da se moderna gumarska industrija čedalje bolj usmerja na uporabo sintetičnega kavčuka (v Ameriki uporabljajo na primer le še okrog dvajset odstotkov naravnega kavčuka), v »Savi« pa je proizvodni postopek zgrajen pretežno na naravnem kavčuku, je tovariš Kraigher svetoval, naj bi proizvodnjo preusmerjali na uporabo sintetičnega kavčuka, ki bi ga lahko izdelovali tudi v Jugoslaviji.

Med ogledom našega obrata II. na Gašteju

V zvezi s tem so tudi omenili problem gumarskega inštituta, ki bo prihodnje leto, ko bodo preselili del proizvodnje v obrat na Gašteju, že jasneje oblikovan. V razgovoru se je namreč izoblikovalo stališče, naj se inštitut uveljavi s svojim delovanjem in ne morebiti umetno, kot praktična znanstvena ustanova ne le pri nas, pač pa tudi v tujini.

V svetu so zdaj namreč trije pomembnejši inštituti te vrste. Le-ti nudijo svoje usluge osvobojenim deželam Afrike in jugovzhodne Azije, se pravi, proizvajalcem naravnega kavčuka. Na ta način postajajo te dežele gospodarsko odvisne od njih. Zategadelj bi bilo še toliko večjega pomena, če bi lahko pri nas osnovali take inštitut, ki bi deloval na podlagi načel enakopravnih medsebojnih odnosov.

Ko so se gostje zanimali za poglobljenejše delavskega samoupravljanja v našem podjetju, jim je na zastavljena vprašanja odgovarjal predsednik delavskega sveta FRANC GOLOB.

Povedal je, da smo v našem podjetju ekonomsek enote reorganizirali. Zdaj jih imamo deset. Ekonomske enote razpolagajo tudi z delom amortizacije, s skladom za investicijsko vzdrževanje; povedal pa je tudi, da smo na ekonomske enote prenesli pooblastila glede delitve rsebnih dohodkov. Druge sklade pa imamo, spričo rekonstrukcije, še centralizirane.

Ko so se visoki gostje poslavljali iz našega podjetja in se namenili v »Pla-

niko«, je predsednik delavskega sveta podaril v spomin na obiske v naši tovarni predsedniku Izvršnega sveta BORISU KRAIGHERJU album s fotografijami o razvoju našega podjetja.

Predsednik Izvršnega sveta LRS se je najbolj zanimal za proizvodnjo in izdelavo avtoplaščev

Poraba sintetičnega kavčuka narašča

Poraba naravnega kavčuka v svetu je l. 1960 padla za 135.000 dolgih ton, medtem ko je predelava sintetičnega kavčuka porasla za 202.000 dolgih ton. Preteklo leto se je ponovno pokazalo, da produkcija izdelkov iz naravnega kavčuka ne gre več vzporedno s produkcijo iz različnega kavčuka. To je prišlo predvsem do izraza v ZDA, ki je v letu 1960 porabila 76.000 dolgih ton manj naravnega kavčuka kot v letu 1959. Ker v svetu od leta do leta naraščajo kapacitete sintetičnega kavčuka, so se producenti brez težav preskrbeli z njim.

Svetovna proizvodnja sintetičnega kavčuka (brez vzhodnega bloka) je povečala porabo za 110.000 dolgih ton. Lansko leto je bil trud, da bi uspeli proizvajati vedno boljše vrste sintetičnega kavčuka, bogato nagrajen. Razvoj sereokavčuka, ki je po molekularni zgradbi enak naravnemu kavčuku, je treba gledati kot revolucionaren pohod v proizvodnji sintetičnega kavčuka.

NAGRAJUJMO PO DELU

Starim meznim odnosom, ko smo vsak mesec komaj čakali vsak na svojo plačo in ko na njeno povišanje skorajda nismo mogli vplivati, četudi smo se še tako trudili pri svojem delu, je v glavnem odzvonilo. Čeprav tudi sedanjí sistem nagrajevanja pri nas ne vsebuje še vseh možnih oblik, s katerimi jo mogoče vzpodbujati proizvajalce k boljšemu in rentabilnejšemu delu ter s tem k povečanju sredstev za razdelitev v obliki osebnega dohodka, vendar predstavlja takoimenovana »stimulacija« ali občutni del gibljivega osebnega dohodka za vsakogar od nas važen činitelj, ki nas vzpodbuja k boljšemu delu.

Se večje razlike, ki nastajajo vsak mesec, pa so posledica tega, da se delavcem v najboljših oddelkih povečajo osebni dohodki tudi na račun prekoračevanja norme in zato ni nič čudnega, če zasluži eden od dveh delavcev, ki opravljata sicer enako delo, zaradi dobrega dela celotnega oddelka in osebnega prekoračevanja norme na primer štirideset tisoč dinarjev ob izplačilu osebnega dohodka, drugi iz slabšega oddelka, ki je normo komaj izpolnil ali samo malo prekoračil, pa

samo petnajst tisoč dinarjev.

In ker so možne take razlike, ne bo napak, če se proizvajalci v oddelkih, kjer stimulacija ni najvišja, sestanejo in pomenijo, kako je mogoče izboljšati kvaliteto dela in izpolnjevati proizvodne načrte. Če tega ne bodo delali tudi na sejah delavskega sveta ekonomske enote, je to njim v škodo in tudi vsem proizvajalcem v oddelku.

Zakaj zastoj tam, defektni izdelki tu, kako bi pomagali Janezu, da bo lažje dosegel normo in s tem povečal osebni dohodek, ker vidimo, da je pri delu marljiv in vesten. Takih primerov je še veliko. Z vsako prepreno, pomanjkljivostjo ali napako, ki jo utegneta odpraviti, si boste vsi v oddelku povečali zaslužek.

Pomnite, da so v vsaki desetini odstotka preseženega proizvodnega plana ter v vsaki desetini izboljšanja kvalitete izdelkov kupi tisočakov. Treba je le več dela in volje, pa ostanejo v naših rokah.

IN ZAKAJ SO MORALI NEKATERI POPRAVITI NORME?

V našem podjetju bi morali že začeti s proučevanjem časa in omogočiti

delavcu, da bi čim lažje opravljal svoje delo in dosegel čim večji učinek. To pa ni mogoče vse dotlej, dokler ne bodo ekonomske enote uredile svojih časov, ki so postavljeni za posamezne faze, vsekakor pa s pomočjo normirkega oddelka. Šele sestanki ekonomskih enot so pokazali, da niso norme realne na nekaterih mestih. In zakaj so nekatere nerealne? Tu se odraža krivda ali od strani delavca, ker je zaviral na vse načine, ko je normirec študiral njegov čas, ali je namenoma kvaril in zavlačeval, ponekod pa se je pokazala tudi nepoštenost. Seveda se je ta nepoštenost obnesla do danes, ko je šel denar

Priprava corda za konfekcijo avtoplasečev ni preprosta reč, čeprav delo ni pretežko

Svet usnjarsko-predelovalne in gumarske industrije je razpravljaj

Potrošniki bomo prav gotovo pozdravili mnenje Sveta usnjarsko-predelovalne in gumarske industrije o tem, da bi se morala proizvodnja obutve v prihodnjem ter v naslednjih letih mnogo bolj izkazati z bogato izbiro in cenami.

Pred kratkim so namreč na sestanku Sveta poudarili, da vi bilo treba skrajšati dobo trajanja obutve in tako razbremeniti tržišče s tradicionalno, nedomiselno proizvodnjo.

Posledica proizvodnje čevljev, ki naj »trajajo« dve in več let (kar povzroča, da je njihova cena precej visoka), je med drugim ta, da je zdaj na našem trgu okoli dva milijona parov čevljev, ki jih noče nihče kupiti.

Clani sveta so na sestanku tudi poudarili, da so jugoslovanski standardi, ki določajo, kako dolgo naj traja obutev, že zastareli in da škodujejo tako potrošnikom, kakor tudi proizvodnji.

Potrošnik si namreč želi udobno, ceneno sezonsko obutev sodobnih oblik. Zato terjaja pot od industrije do potrošnikov obutev ureditev več problemov. Clani sveta se namreč zavzemajo za

bolj vsestranski in hitrejši razvoj takoimenovane »spremljajoče« industrije. Ta proizvajalci se ne more dati na razpolago polizdelkov in proizvodov, katerih izbira bi omogočila sodobno in ceneno proizvodnjo. Predstavniki industrije so grajali nekatere komune, ki so vztrajno investirale sredstva v proizvodnjo končnih izdelkov in gradile nove tovarne obutev. Pri tem pa niso upoštevale, ali bo domači trg tudi sprejel kakršnokoli kakovost obutve.

Neprimerno bolj koristno bi bilo, tako za občine kot za celotno skupnost — hkrati pa tudi gospodarsko, bolj utemeljeno — če bi razvijali proizvodnjo barv, lakov, kopit, umetnega usnja, posebnega platna in vrste drugih izdelkov, ki so potrebni za modernizacijo industrije obutve.

Pomanjkljivost omenjene industrije je tudi v tem, da zelo boječe uvaja proizvodnjo obutve iz novih surovin in da je pretežno usmerjena na usnje kot poglavito surovino. Ni nobenega dvoma, da je uporaba novih surovin (tudi iz gume) ena izmed pomembnih značilnosti pocenitve obutve v prihodnje.

za osebni dohodek iz centralnega fonda. Po novem obračunu pa bo to nemogoče, ker ekonomska enota ne bo dobila denarja, če ne bo stvarno oddala določeno količino na skladišče ali drugi ekonomski enoti kot polfabrikat.

Ker vpliva preseganje norm na višino osebnega dohodka, je jasno, da so delavci na delovnih mestih z nerealno postavljenimi normami zaslužili ali preveč, ali premalo. Do takšnega stanja je prišlo deloma zaradi sprememb zmogljivosti posameznih strojev, ki smo jih izmenjali, na drugi strani pa tudi zaradi sprememb delovnega postopka, kakor tudi zaradi preniknih urnih postavk na nekaterih delovnih mestih. Večkrat pa so temu krivi tudi vodilni ljudje, katere znajo delavci popolnoma prepričati, pa čeprav ni tako.

Kakšne so bile posledice te politike v prvih letih obstoja podjetja, vemo vsi prav dobro. Delavci z nižjo kvalifikacijo ter na manj odgovornih delovnih mestih, so največkrat zaslužili toliko ali pa celo več kot delavci z višjo kvalifikacijo, ko delajo na težkih in odgovornejših delovnih mestih. Vse to je bilo zlasti ob izplačilnih dnevih povod za razne spore med prizadetimi in posledica tega je bila slabšanje medsebojnih odnosov.

Nič manjša pa ni bila škoda, ko spričo nerealnih norm ni bilo mogoče ugotavljati časov, potrebnih v resnici.

Zato so bile ekonomske enote prisiljene to urediti, ker so same sprevidele, da dohodek na ta način ne more naprej. Preseganje je bilo tako različno in visoko, da je podjetje prišlo na skupni povpreček 145 %. Delavski sveti ekonomskih enot se bodo morali pogosto sestajati in dobro proučevati iz meseca v mesec, če hočejo, da bodo dobri gospodarji in da ne bo prišlo do tega, da bi v dveh mesecih delavci zelo različno prejeli mesečni zaslužek.

LOJZE ZALAR

Zahvala

Upravnemu odboru
tovarne gumijevih
izdelkov „Sava“ Kranj

Upokojenci podjetja tovarne „Sava“ Kranj, ki smo bili poslani na 4-dnevni izlet v Počitniški dom v Crikvenici in to v dneh od 11. 9. do 14. 9. 1961, se najlepše zahvaljujemo upravi podjetja za 4-dnevni preživel dopust na morju in za vso skrb in pozornost, ki jo je podjetje izkazalo do nas.

Podjetju želimo mnogo, mnogo delovnih uspehov in še enkrat najlepša hvala.

Pri vlečenju plošče za dubliranje corda je treba paziti na dimenzijo

Nekaj misli

O prometno-varnostni vzgoji članov kolektiva...

Delavski svet podjetja je na eni izmed zadnjih sej formiral komisijo za vzgojo o prometu v podjetjih. Da je ta ukrep potreben, nam narekuje dvoje: število motornih vozil, od mopredov do osebnih avtomobilov, se je v okviru našega podjetja potrojilo, saj je podjetje s svojo garancijsko izjavo omogočilo članom kolektiva nabavo preko sto mopredov. Prav tako pa se stalno zvišuje število ostalih motornih vozil med člani kolektiva. Drugi največji

problem pa se je izkazal pri uporabi motornih vozil med člani kolektiva, kakor tudi na splošno, saj se je število nesreč z uporabo motornih vozil podvojilo; to na poti na delo, kakor tudi na zasebnih vožnjah. Samo med člani kolektiva je bilo v letošnjem letu 9 nesreč, pri katerih je bila potrebna zdravniška pomoč. Vzroki nesreč so bili različni. Slabo vzdrževano vozilo in pa vinjenost voznikov. Veliko večje pa je število padecev z motornimi kolesi,

pri katerih zaradi srečnega naključja ni bilo telesnih poškodb. Da pa se nesrečni primeri pri vožnji z motornimi vozili omejijo, kar bo v korist slehernemu, kakor tudi skupnosti, nas je komisija za promet in varnost pri ObLO zadalžila, da na podlagi navodil, katera so nam posredovali s pomočjo samoupravnih organov v podjetju, organiziramo sledeče:

1. a) prometna vzgoja zaposlenih v podjetju.

Komisija naj organizira predavanja za pešce kakor za voznike motornih vozil o prometnih predpisih in vzrokih nesreč:

b) organizirajo naj se predavanja filmov in diapozitivov o prometnih nesrečah. Ob organizaciji slikovnih izložb oziroma razstav o delu službe higiensko tehnične zaščite naj se doda še slikovni material o nesrečah z motornimi vozili naših članov kolektiva;

c) za voznike elektrokar v podjetju naj se organizirajo strokovni seminarji, na katerih bi bodoči vozniki prejeli potrdilo o opravljenem izpitu.

2. Preventivni ukrepi za varnost prometa:

a) komisija za prometno varnost v podjetju je dolžna organizirati kontrolo nad izpravnostjo vozil zasebnega in službenega sektorja. Pri tem so upoštevana vsa motorna vozila, kakor tudi dvokolesa.

b) Posebno pozornost naj posveti komisija vinjenim voznikom oziroma poklicnim voznikom v podjetju, ki lahko v vinjenem stanju na službenih vožnjah povzročijo težke nesreče in veliko materialno škodo. Prav tako je dolžnost komisije, da stalno opozarja in tudi ukrepa pri prometnih referentih oziroma vodjih transportnih oddelkov, da ne puščajo na vožnje pretrujenih šoferjev. Komisija je dolžna postaviti normativ prevozov tovora na določen čas. Nad vozniki tovornih vozil se mora voditi stalna kontrola glede obremenitve tovornih avtomobilov, posebno pa, da bo tovor na tovornjaku pravilno in varno zložen. Pred prihodom zimskih oziroma hladnih dni, je komisija dolžna preko vodje transportnega oddelka opozarjati šoferje — voznike o nevarnosti poledice, megle in drugih vremenskih nepravilnosti. V zimskih vožnjah pa je komisija dolžna redno pregledovati vozila, če so opremljena z gumami za vožnjo po snegu. Enkrat na

leto naj bi se vnaprej pripravljenem pravilniku dodelile nagrade tistim voznikom, ki v preteklem letu niso imeli nesreč pri vožnji.

3. Ureditev zunanjega in notranjega prometa:

Komisija je dolžna za člane kolektiva urediti parkirne prostore tako, da so njihova vozila zavarovana pred vremenskimi nepravilnostmi, še bolj pa proti poškodbam, katere bi lahko povzročile tuje osebe. Skratka, parkirni prostori vseh motornih vozil, kakor tudi kolektiva, morajo biti pod nadzorstvom. Zaželeno je, da bi se parkirni prostori uredijo izven območja podjetja, t. j. da nobeno motorno vozilo članov kolektiva ne more krožiti po stezah v območju podjetja. Prav tako je dolžnost komisije, da postavi potrebne prometne oziroma opozorilne znake, kakor tudi izda navodila o omejitvi hitrosti vožnje na določenem odseku pri izhodu iz podjetja. Posebno pozornost pa mora komisija posvetiti pri izhodu tujih vozil na glavno cesto.

Pri vsakem izhodu tujega vozila iz podjetja na glavno cesto mora izhod nadzirati vratar podjetja oziroma možni vratar.

Komisija delavskega sveta za prometno varnost v podjetju je imela svojo 1. sejo 25. oktobra, na kateri je bilo ugotovljeno, da bo nastala pri realizaciji teh navodil največja težava v zvezi s kontrolo motornih vozil oziroma tovornih avtomobilov v podjetju, še bolj pa pri kontroli vozil zasebnega sektorja oziroma last članov kolektiva.

Da pa bo uspeh dela komisije uspešen, nam bo nudil vso pomoč odsek za ONZ pri ObLO Kranj.

Apeliramo na vse člane kolektiva, da pri delu komisije za prometno varnost našega podjetja pokažejo razumevanje oziroma pomagajo, ker le tako bo uspeh dela zadovoljiv, voznikom oziroma uporabnikom motornih vozil pa zagotovljena varna vožnja.

JÖLE TONEJC

Reklamacije naših kupcev so včasih neupravičene. Zlasti je nemogoče upoštevati reklamacije, če je očitna zarezna plašča posledica kakega ostrega predmeta

Na rob!

Anketa brez odziva!

Člani našega kolektiva so lahko v minuli, peti številki, tovarniškega glasila »Sava« — prebrali tudi opozorilo, ki je bilo objavljeno v okvirju:

»V današnji številki smo objavili sestavek našega obratnega zdravnika dr. Jake Vadjala o dopustih in kako le-ti vplivajo na povečanje delovne storilnosti in zdravstvenega ter splošnega počutja delavcev oziroma članov našega delovnega kolektiva.

Ker je to eno izmed izredno pomembnih vprašanj naše proizvodnosti — saj je od nje odvisen naš gospodarski uspeh v naslednjih letih — se je uredništvo našega glasila odločilo razpisati anketo o tem, kako so naši delavci oziroma člani delovnega kolektiva preživeli letošnji oddih in kako je le-ta vplival na njihovo počutje, ko so spet pričeli z delom. Zdi se nam, da je zdaj ravno pravi čas, ko je sezona dopustov v glavnem že za nami. Marsikatera koristna pobuda pa bo lahko vodstvu našega kolektiva in sindikalni organizaciji koristila pri nadaljnjem obravnavanju te problematike.

Vse dopise — uredništvo upa, da jih ne bo malo! — pošljite ali dostavite Slavici Pelcl, kadrovskega oddelka obrata I.

Uredništvo!«

Čeprav smo rekli — »uredništvo upa, da jih ne bo malo!« — nismo dobili nobenega dopisa na razpisano anketo.

Ob vsem tem se nam vsiljujejo dve vprašanji:

- Ali člani kolektiva nočejo o svojem dopustu ter o svojem počutju prav ničesar povedati, ali

- da od dopustov niso imeli prav nič koristnega. In ob tem, da jim dopust tudi ni koristil.

Ne glede na vse to lahko uredništvo zaključi in objavi ne preveč lepo sliko o članih našega delovnega kolektiva...

(Verjetno pa je, da večina članov našega delovnega kolektiva razpisa te ankete niti ni prebrala, kar je še slabše in pove, da jim glasilo, kot kaže, ni potrebno! Ali pa je to tudi res?)

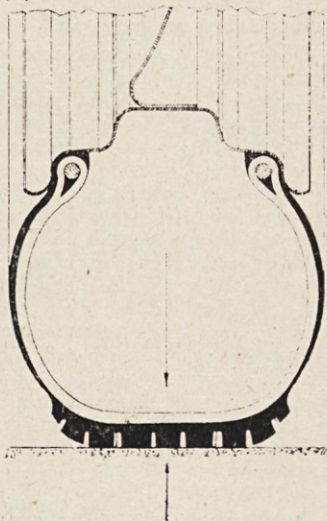
NOVI PNEVMATIČNI IZDELEK

Julija letos so odšli iz našega skladišča prvi težko pričakovani plašči dimenzije 5,60 - 13 s profilom V-3 (sl. 1), ki jih montirajo kupci predvsem na vozila Opel-Rekord. Pred začetkom prodaje smo enega teh plaščev preizkusili na naši preizkusni postaji. Dosegel je odličen rezultat in imel izredno lep tek, lahko rečemo, da lepšega kot plašč katerekoli dimenzije doslej.

Pri tem ne gre le za uvedbo novega proizvoda glede na dimenzijo, ampak tudi njegova zunanja oblika ni taka, kot jo imajo drugi naši dosedanji pnevmatični proizvodi. Novost je namreč v tem, da ima plašč varnostno ramo. Ta oblika plašča se je pojavila na svetovnem tržišču prvič pred nekaj leti. Njegova konstrukcija je plod dolgotrajnega dela mnogih strokovnih delavcev v raznih večjih konstrukcijskih pisarnah in laboratorijih.

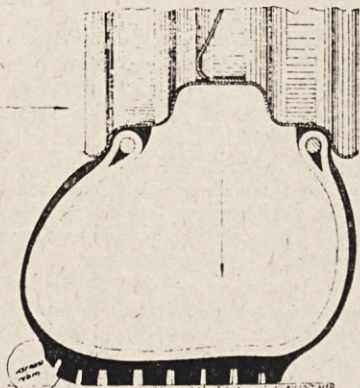
Oglejmo si prednosti te konstrukcije! Na sliki št. 2 vidimo presek plašča s profilom V-3, ki ima med krono in bokom, t. j., na rami še vmesno rebro, ki

PLAŠČ S PROFILOM V-3 PRI VOŽNJI NA RAVNI CESTI.

služi med vožnjo v razne namene. Tako se nanj upre plašč ob času vožnje po zavojih, dočim je običajen plašč brez rebra v takem slučaju, posebno pri hitri vožnji odpovedal. Prilagoditev rebra lahko nazorno vidimo na sliki 3.

PLAŠČ S PROFILOM V-3 PRI VOŽNJI NA ZAVOJU.

SCHEMATIČNI PRIKAZ SILE NA PLAŠČ IN RAVNEN VARNOSTNEGA REBRA.

Poleg tega blaži tudi ostrino vzdolžnih vboklin in izboklin na vozišču in zelo olajša vožnjo vzdolž ali preko tračnic cestne železnice. Plašč takšne konstrukcije ima prednost pred drugimi tudi v tem, da je primeren za vse letne čase. Pri doseženih uspehih je plašču tudi mnogo pripomogel njegov profil. Ima namreč zelo mnogo reber oz. kanalov, vmes pa še polno vzdolžnih in prečnih zarež. Zaradi vsega omenjenega plašč dobro fedrira v ovinkih in tu niti pri hitri vožnji ne povzroča nezaželenega zvižganja. Ima tudi dobro sposobnost zaviranja in zelo mirno in tiho teče. Vse te lastnosti so bile v nekaterih inozemskih podjetjih še v večji meri dosežene, ker so njihovi kemiki ravno za to konstrukcijo sestavili posebno zmes, ki je zelo obstojna proti obrabi in drsenju, kar tudi zmanjša gretje plašča. Je zelo elastična, kar

povzroči prilagoditev protektorja na neravno površino vozišča.

Plašči te konstrukcije se v zadnjih letih proizvajajo v svetu v velikih količinah. Bili so v raznih večjih podjetjih že neštokrat praktično preizkušeni, pri čemer so bili doseženi razveseljivi rezultati. Zato jih proizvajalci avtomobilov montirajo tudi že na svoja poskusna vozila, da tako ugotovijo njihovo optimalno obnašanje med vožnjo.

Izkušnje pri teh plaščih kažejo, da mnogo ljudi dolguje ravno omenjeni konstrukciji življenje, kajti v kritičnih položajih, ko bi ob uporabi navadnih avtoplaščev odneslo vozilo iz vozišča, ostane to v oblasti vozača. Ta ima namreč pri vožnji z omenjenimi plašči posebno dober občutek kontakta med vozilom in cesto, kar si praktično želi vsakdo za volanom. ing. DUHOVNIK

Nov pletilni stroj za pletenje žice visokotlačnih cevi terja vso pozornost in natančnost

Prvi gumarski časopis v Jugoslaviji

NAŠ TISB

Ze dalj časa se je čutila v gumarski industriji naše države potreba po izdajanju strokovnega časopisa, ki bi vse zainteresirane seznanjal z novostmi v tej stroki doma in na tujem. Končno je prevzel to težavno nalogo »Stručnometodski praktikum za gumarstvo« v Borovom, ki je premaknil zadevo z mrtvega tira. Izdal je prvo številko tega časopisa z naslovom »Bilten«.

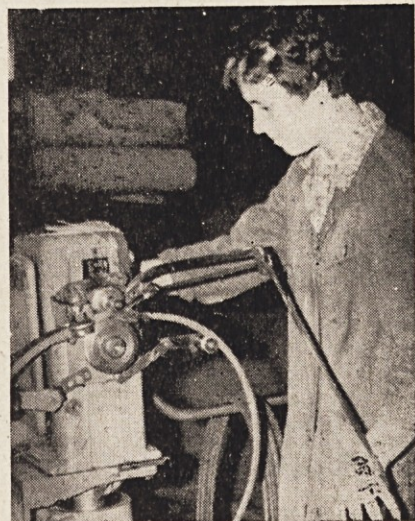
Kdor je to številko, ki je izšla nekako pred dvema mesecema videl, se je moogoče začudil nad njeno strogo strokovno vsebino, seveda pa tudi nad zunanjim izgledom. Vendar je treba upoštevati, da je bila z njo zorana ledina in pa, da je namen tega časopisa predvsem strokovno izobraževanje srednjega kadra, ki pogosto ne zna tujih jezikov, zato se ne more posluževati tuje literature; v našem jeziku pa je le malo gumarske literature na razpolago.

Pred kratkim je bil sestanek redakcijskega odbora, na katerem je bilo v

zvezi s tem sprejetih več sklepov. Tako je bilo okvirno določeno število izvodov časopisa — 500 kom. Vendar se sedaj, v začetku, prva številka še lahko reproducira. Ta možnost bo oostajala še pri nekaj naslednjih številkah. Časopisu je spremenjen naslov in sicer iz »Biltena« v »Gumarski glasnik«, ker so bili vsi prisotni mnenja, da je to naslov, ki ustreza namenu časopisa, obenem pa obe besedi obstajata v vseh jugoslovanskih jezikih. Ze druge številke časopisa ne bo izdal več Stručnometodski praktikum, ampak Združenje gumarske industrije in to na 32 straneh ter v tisku, dočim je prva številka zaradi pomanjkanja sredstev izšla na ciklostil papirju in seveda samo na eni strani. Da se bo časopis lahko vzdrževal, bo Združenje predlagalo dotacije s strani posameznih podjetij. Namen tega časopisa je, kot že omenjeno, izobraževanje srednjega strokovnega kadra, zato je bil skrbno izbran

program posameznih rubrik, ki so sledeče:

1. Izkustva v proizvodnji
2. Teme iz splošne tehnologije gume
3. Tehnologija pnevmatike
4. Proizvodnja in tehnologija tehnične robe
5. Proizvodnja gumene obutve
6. Gumarski stroji in priprave z varnostnimi, kontrolnimi, registracijskimi in regulacijskimi napravami
7. Organizacija proizvodnje gumenih izdelkov

Ceprav je žično jedro le del avtoplašča, ga je treba oplesti točno po specifikacijah

8. Informacije o proizvodnji gume v naši državi, o proizvodnji iz naravnega in sintetičnega kavčuka doma in v svetu ter izobrazba kadrov.

V teh rubrikah je zapopadeno res vse, kar bi moglo v strokovnem smislu zanimati gumarja.

V redakcijskem odboru časopisa so predstavniki vseh večjih gumarskih podjetij v Jugoslaviji. Ti zbirajo v svojih podjetjih članke v okviru omenjenih rubrik in sicer žele zvedeti od pisca njihove naslove vsaj do vsakega osmega v mesecu, nakar jih morajo do vsakega desetega v mesecu sporočiti in zagotoviti njihov približni obseg odgovornemu uredniku v Borovom. Seveda bodo članki primerno honorirani. Avtorska pola — 30.000 znakov, kar zneso nekako 5 tipkanih listov — za strokovne članke 20.000 din, za informativne članke pa 10.000 din.

Pozivamo vse gumarje, ki imajo smisel za dopisništvo in za ta način izobraževanja in poučevanja, da tudi s svojimi članki pripomorejo k uspehu in uveljavitvi novorojenega gumarskega časopisa.

DUHOVNIK

Seznajamo vas

Po poletnih počitnicah so tudi samoupravni organi v našem podjetju znova zaživeli.

● Tako se je 30. avgusta sestel upravni odbor in razpravljaj o poročilu komisije za higiensko-tehnično varnost v našem podjetju. Mimo tega pa je razpravljaj tudi o nekaterih pismenih vlogah, naslovljenih na upravni odbor.

● Nekaj dni pozneje, 6. septembra, je upravni odbor vnovič zasedal. Člani upravnega odbora so govorili o izpolnitvi sklepov upravnega odbora, o proizvodnji v avgustu mesecu letošnjega leta, kakor tudi o problemu štipendistov.

● 20. septembra se je upravni odbor vnovič sestel. Razpravljaj je o poročilu o kakovosti v avgustu mesecu, o predlogih komisije higiensko-tehnične varnosti in tudi o poročilu oddelka za izobraževanje. Razen tega je obravnaval tudi nekatere pismene vloge.

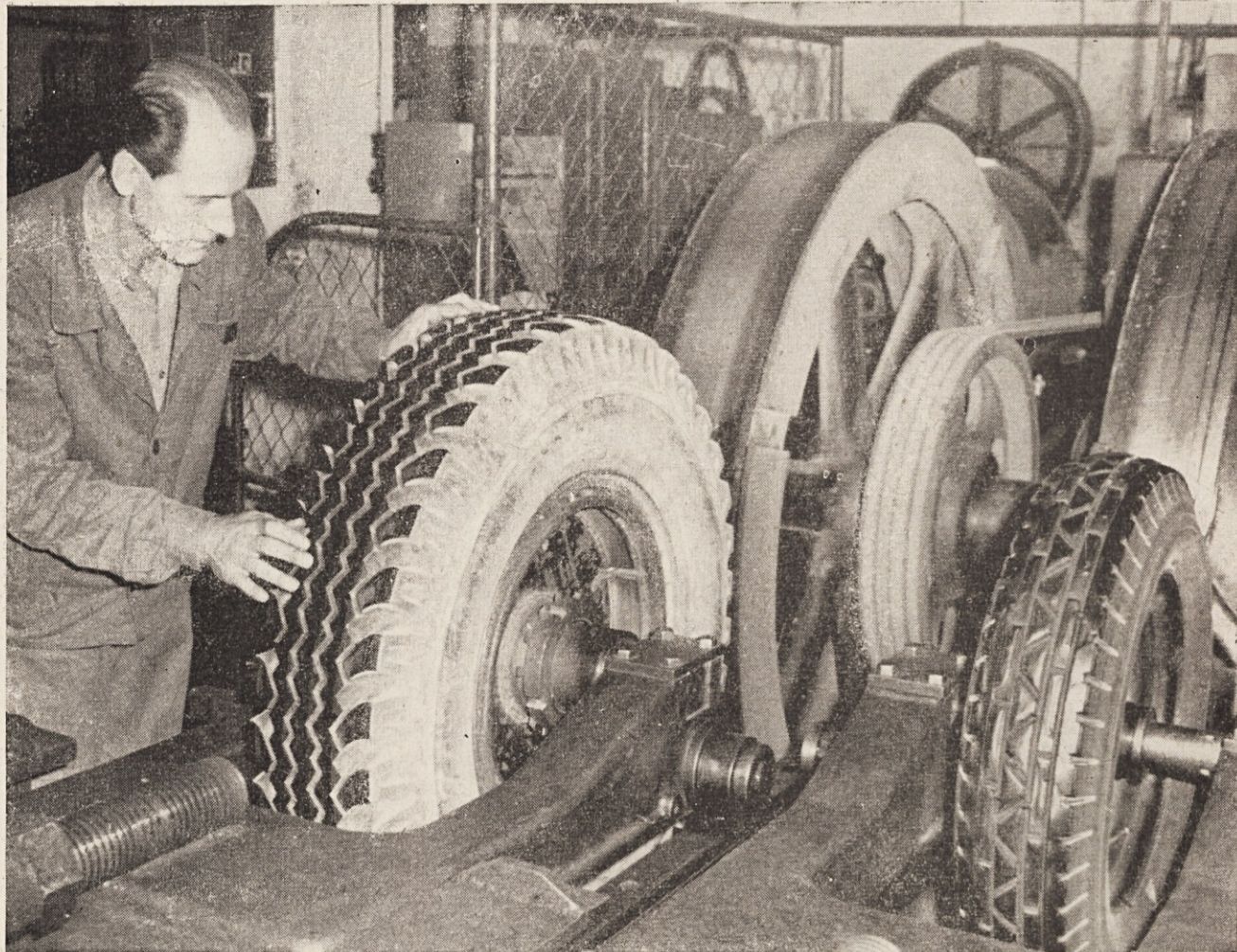
● Na seji upravnega odbora, ki je bila 30. septembra letošnjega leta, pa je upravni odbor obravnaval značilnosti pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Razen tega se je pozabaval tudi s problemi prevoznih delavcev na delo ter z dela.

● Dne 2. oktobra pa se je sestel delavski svet naše tovarne ter razpravljaj o pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov v ekonomskih enotah, razen tega tudi o predlogih upravnega odbora delavskemu svetu. Delavski svet je razen tega obravnaval tudi poročilo gospodarsko finančne komisije, poročilo finančne komisije, kakor tudi pravila gumarskega inštituta.

● 12. oktobra pa so člani upravnega odbora na svoji seji razpravljaj o problematiki komercialnega sektorja in poleg tega reševali pismene vloge.

● Le dan za tem, 13. oktobra, pa je bila prav tako seja upravnega odbora, na katerem so razpravljaj o vskladitvi skladov ekonomskih enot.

● 16. oktobra pa je delavski svet na svoji seji razpravljaj o vskladitvi skladov osebnih dohodkov v ekonomskih enotah, o poročilu obratne ambulante za prvo polletje letošnjega leta, o problematiki komercialnega sektorja, mimo tega pa so člani delavskega sveta reševali še nekatere pismene vloge.

Tako pa ekvilibrirajo pnevmatiko

U premislek: KAJ JE MOŠTUVENI DUH?

Delovno skupino sestavljajo običajno ljudje različnih navad, različnih nazorov, temperamentov ter različnih razumskih sposobnosti. Pri vsem tem pa je treba upoštevati tudi raznolikost pogojev, v katerih ti ljudje delajo oziroma živijo.

Mojstri ali šefi večjih ali manjših skupin bi ravnali povsem napačno, če bi usmerjali vso svojo pozornost le določnemu delu ljudi svoje delovne skupine. Denimo, tistim, ki so jim poverili najodgovornejše naloge. Drugi bi se tako čutili zapostavljene, kar bi bilo lahko povod za prve kali nerazumevanja.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problemi vodenja ljudi pravijo, da je treba dati prednost lastnostim značaja podrejenih, pred njihovi tehničnimi lastnostmi. Na podlagi njihovih ugotovitev je prav značaj tisti odločujoči činitelj, ki pogojuje uspeh delovne skupine. Zato je

treba ocenjevati sposobnosti vodilnih ljudi, zlasti na podlagi tega, kako le-ti vodijo, hrabrijo, usmerjajo, nagrajujejo, grajajo in izpodbujajo svoje podrejene. Dober mojster ali šef, ki zna posredovati svoje sposobnosti in znanje svojim podrejenim, velja več kot deset specialistov oziroma strokovnjakov, ki ne znajo vzpostaviti tesnega stika oziroma sodelovanja s svojimi sodelavci ali podrejenimi.

Vendar ne gre le za to!
Kdorkoli vodi delovno skupino, najsi bosta v njej le dva delavca ali pa sto, mora biti vsem svojim podrejenim za vzor; kajti — kaj pomaga vplivati na ljudi naj govorijo spodobno, če predpostavljani sam kolne.

Kako torej sestaviti čimboljšo delovno skupino?

To vprašanje si je bržkone zastavil že marsikateri vodilni človek v podjetju.

Pomembno je zbrati okoli sebe tako skupino delavcev, v kateri so zastopani ljudje z enakimi nazori in kjer glede izobrazbenosti ni velikih razlik.

Delovno skupino lahko sestavljajo tudi med seboj povsem različni ljudje, kar se običajno tudi dogaja. Pomembno pa je brez dvoma, da najodgovornejše naloge opravljajo najbolj sposobni delavci z najboljšim značajem. Dober šef ali mojster bo take delavce v kratkem času poznal.

Toda vsi ti činitelji ne bodo dovolj, če sam šef ne bo samokritičen.

Kako pomembno je spoštovanje človekove sposobnosti, nam ni treba posebej poudarjati.

Vsi se dobro zavedamo tega, da smo zelo občutljivi in da se hitro upremo, če kdo hoče kratiti lastno dostojanstvo. — Ker do sporov, nesporazumov in celo maščevalnosti lahko večkrat pride, mora

TAKO RES NI

najbolje!

Priznati je treba, da postajajo člani DS v našem podjetju čedalje bolj aktivni in energični, kar je treba seveda le pohvaliti, saj bo tako delo DS vedno boljše in za podjetje kot EE koristneje. So pa še nepravilnosti pri članih DS ekonomskih enot kot tudi pri članih centralnega DS, ki pa le zavirajo dobro delo in mečejo slabo luč na naš delavski svet. O teh pomanjkljivostih bi spregovoril nekaj besed.

Nepravilno je na primer, da člani DS v obratih ostalim delavcem pravijo, da nimajo nobene besede in veljave na seji DS, da sprejemajo sklepe kar prisiljeno in podobno. Da je to zelo grdo in neresnično natoleevanje, je — mislim, jasno vsem. Če pa nekateri člani tako govorijo, pokažejo s tem le, da so samo nesposobni člani DS, da se ne znajo uveljaviti in jih je torej treba zamenjati. Obrat zares ne potrebuje takega člana DS, ki ne bo znal zastopati njegovega interesa in, ki je na vseh sejah tiho. Enako pa ne zaslužijo, da so člani DS vsi tisti, ki hodijo na seje le včasih ali pa sploh ne.

Torej, če vam bo še kak član DS rekel, da nima v DS nobene veljave in besede, potem ga lepo opozorite, naj v DS diskutira ali pa naj raje pove, da tega ne zna!

Druga taka zadeva, ki lahko naredi kaj slab vtis o delu delavskega sveta je, da DS spreminja oziroma razveljavlja že sprejete sklepe, če niso izvedljivi zaradi kakih opravičenih napak. Takih primerov je več. Marsikateri sklep sprejmejo člani DS brez govora. Takoj naslednji dan in na prihodnji seji pa so imeli polno vrsto pripomb in

zahtevali, da se sprejme drugačen sklep.

Tako seveda ni prav! Če člani kak sklep sprejmejo, potem se je treba sklepa tudi držati in njihova dolžnost bi bila, da članom v obratih povedo in razložijo, zakaj je bil tak sklep sprejet. Ni namreč pravilno, niti vzpodbudno, da pride do takih nesoglasij med željami kolektiva na eni strani in sklepi oziroma mišljenjem članov DS na drugi strani. Pravilneje bi bilo, da bi se člani kolektiva vsaj večinoma strinjali s sklepi DS, saj so to njihovi predstavniki, ki morajo zastopati njihove interese in govoriti o njihovih mnenjih in željah. V nasprotnem slučaju, ko se mnenje članov DS in ostalih članov kolektiva ne ujema, ne moremo računati na dobro in uspešno delo samoupravnih organov, niti na dobre odnose kolektiva ali EE. To sem opazil predvsem na zadnjih sejah DS ekonomskih enot. Vsi so premalo poučeni o nalogah, ki so pred njimi.

Pri vsem tem pa je seveda možno, da so člani DS pravočasno obveščeni o vseh pomembnejših vprašanjih, o katerih bodo morali odločiti v DS, da se lahko pripravijo na diskusijo in da se, kar je najvažnejše, pogovorijo z ostalimi člani kolektiva v tistem obratu, kjer delajo. Če odgovorni v podjetju članom DS ne dostavijo pravočasno potrebnega gradiva, potem je dolžnost članov DS, da na seji povedo, da za reševanje tega ali onega vprašanja niso pripravljeni, ker materiala niso dobili pravočasno.

Primer, da obravnavajo na seji DS kako važno poročilo (finančni plan,

Pismo uredništvu!

264 ur kot poklicni gasilec

V skladu z določili pravilnika o požarni varnosti smo se mnogi iz gospodarskih organizacij udeležili prakse pri poklicnem gasilskem vođu v Kranju. Tuji iz naše tovarne sva se dva tovariša udeležila te prakse. Bili smo 24 ur v službi in 24 ur prosti.

Mogoče ni napak, če seznanim prestopoljne gasilce s tem, kako živi poklicni gasilski vod: ob pol šestih vstajajo, nato je do šeste ure zapoved dneva, od šeste do sedme ure je na dnevnem redu čiščenje prostorov in opreme, nakar do opoldneva nekateri delajo v delavnicah, drugi imajo praktično vajo ali preventivno službo. Od dvanajste do petnajste ure je kosilo in počitek v pripravnosti, do osemnajste ure predavanja, študij in šport, nakar sledi večerja, strokovno izobraževanje in spet počitek v pripravnosti.

Toda nikar ne mislite, da humorja ne manjka. Pa Vam bom povedal resnično zgodbico, ki se je pripetila:

Neki večer se je zatekel volčjak na dvorišče gasilskega voda. Dežurni ga je pridržal toliko časa, da bi se zglasil njegov gospodar. Dopoldne ob devetih je bila malica in na mizi je bil kruh s salamo. V tem trenutku pa je zazvonil alarm. Vsak izmed nas je skočil v svoj voz, kamor je bil odrejen in odpeljali smo se na požarišče. Ko smo se vrnili, ni bilo o psu ne duha sluha, še manj pa o salami. Vse je pes pospravil in verjetno stekel domov...

Tako potekajo dnevi in noči med poklicnimi gasilci v delu in šali, ko sicer vse mesto spi.

IVAN PETRIC

mojster ali šef paziti, da izgubljeno zdravo vzdušje čimprej obnovi. Zategadelj mora biti hraber, vztrajen in vedeti mora predvsem — kaj hoče! Držati se mora načela, da ne razseka vzvoda, ki ga je možno razvozlati. Gre torej za potrpežljivost in za čas...

Nič manj pomembno je tudi omogočiti vsakemu članu možnost, da lahko v celoti in jasno izraža svoje lastno mišljenje. Seveda je treba pri tem upoštevati le zdravo kritiko. Zato naj bodo naloge in odgovornosti porazdeljene na vse, ki delovno skupino sestavljajo. To je najboljši način za oblikovanje in bogatenje osebnosti vsakega posameznika. Bodite brez skrbi — da potlej ne bo manjkalo pripomb, kritike in napotkov, ki jih sicer za gotovo ne bi bilo.

Vodje skupin oziroma šefi, ki omenjena dejstva upoštevajo, dosegajo dvojni uspeh: vzbujajo pri podrejenih veselje in željo po izpopolnjevanju, hkrati pa krepijo vezi med tistimi, ki naloge opravljajo.

ALOJZ ZALAR

Poklicni gasilski vod po opravljeni vaji

Vrnili so nam obisk

V mesecu septembru so nam vrnili obisk člani Zveze borcev iz Dolenjske in Primorske. Ze v soboto popoldan, 9. septembra, so jih naši predstavniki samoupravnih organov in političnih organizacij pričakali pred obratom I. Po prisrčnem sprejemu sta jih glavni in tehnični direktor peljala po proizvodnih

Člane organizacij Zveze borcev je vodil po tovarni tehnični direktor naše tovarne tovariš H. Turzansky

plan proizvodnje, bilanco, osebni dohodek in podobno), se člani oglašajo z različnimi vprašanji in pripombami, ki so večinoma tehtne in zamotne, o katerih pa delavski svet sploh ne razpravlja in ne utemelji vprašanje. Počaka se le, da vsi povedo, kar imajo na srcu, potem pa se poročilo sprejme kar tako, ne da bi bili podani popravki oziroma priporočila.

Da je tak način slab, je jasno. Dokler bo tak način sprejemanja v delavski svet le šablonskega značaja, toliko časa člani zares ne morejo aktivno sodelovati, ker niso zainteresirani, ker se njihove pripombe ne upoštevajo. Vse drugače bi seja izpadla, če bi delavski svet vsako pripombo delavca posebej obravnaval. Če ni bilo nobenih pripomb se smatra, da so člani poročilo razumeli in naj bi istega delavski svet sprejel kot dobro urejenega. Če pa bi bilo iz pripomb razvidno, da poročilo manjka to in ono, potem naj bi delavski svet sprejel poročilo s pripombami, kaj poročilo manjka oziroma kaj v poročilu ni umestno.

To je samo nekaj takih pomanjklivosti. Jih je pa več in prav bi bilo, da bi se o njih še kdo oglasil.

L. Z.

Borce z Dolenjske in Primorske so predstavniki našega kolektiva pričakali že pri vходу

oddetkih, kjer so si z zanimanjem ogledali posamezne faze dela. V obratu II. so se predvsem zadržali v avtopnevmatikarni in se zanimali za količino proizvodnje, osebne dohodke, kakor tudi o rekonstrukciji obrata.

Predstavniki obeh krajev so nato v spremstvu naših članov odšli v jedilnico obrata II., kjer so jim privedili majhno

zakusko. Pred tem pa so člani naše mladinske organizacije izvedli kulturni program. V imenu organizacije Zveze borcev naše tovarne jih je pozdravil predsednik Franc Kozina. Po programu pa so se člani ob prijetni in veseli glasbi zabavali. Drugi dan so z našim avtobusom odšli na skupni izlet po Gorénjaki.

L. Z.

Izvedeli smo

● Sindikalni podružnici obrata III. na Vrhniki je bila odobrena ekskurzija v tovarno »RIS« v Zagrebu z brezplačno vožnjo s tovarniškimi avtobusom.

● Ker je delavska restavracija podjetja izkazala v prvem polletju letošnjega leta 151.000 din viška, je bilo upravnemu odboru podjetja predloženo, da pooblasti upravnika restavracije, ki naj za omenjeni znesek nabavi vozíček za odvoz posode iz jedilnice v pomivalnico.

● Ko je upravni odbor razpravljajal o poročilu higiensko tehnične varnosti v podjetju je sklenil:

Razvojni sektor je zadolžen, da se izboljša kvaliteta in spajanje ogrewnih cevi pri vulkanizaciji veloplaščev v pnevmatikarni I.

● Delavskim svetom ekonomskih enot je bilo priporočeno, da vnesejo v pravilnik o delitvi osebnih dohodkov učinkovitejše merilo za vodje oziroma izmenške delovodje na število nesreč

ali na število izpadlih dni na nesrečo.

● Upravni odbor je predlagal delavskemu svetu v razpravo in potrditev načrt zaščitnih sredstev v znesku več kot 11 milijonov dinarjev.

● Delavski svet je sklenil, da se določijo merila za staž v podjetju na podlagi naslednje lestvice:

10 do 15 let ...	din 1.000
15 do 20 let ...	din 1.500
20 do 25 let ...	din 2.000
25 do 30 let ...	din 3.000

Kdor pa je v delovnem razmerju več kot 30 let pa mu pripada za vsako leto dodatek v znesku din 200.

● Upravni odbor podjetja je sklenil na eni izmed svojih sej, da bo naše podjetje vzelo v najem dva večja skladišča in si cer v Zagrebu in Beogradu, za oskrbovanje potrošnikov z našim blagom.

● Kakor smo lahko tudi izvedeli, je naše podjetje nastavilo dva trgovska potnika.

Pri vulkanizaciji avtoplaščev v avtoclawu je delavec v nenehni nevarnosti, da ga opeče para, ki prihaja iz ogrevne cevi

Kdo je predstavnik?

Zadnje čase zelo veliko govorimo o ekonomskih enotah v našem podjetju in o decentralizaciji delavskega samoupravljanja. Človek bi mislil, da ve povedati vsaj nekaj o tem sleherni delavec našega podjetja. Toda na žalost ni tako!

Tovarišica Milka iz konfekcije veloplaščev o tem ne ve še ničesar. Pa ne samo po svoji krivdi. Tako zelo je preobremenjena z delom doma in v službi, da niti našega glasila »Sava« ne more malo podrobneje prebrati.

Milka je v našem podjetju že skoraj dve leti. Ker mora doma varovati otroka in voditi gospodinjstvo za štiri ljudi, nima kdo ve koliko časa za branje, razvedrilo in počitek.

Ko sva se pogovarjala nekega dne pri malici, sem jo vprašal, če ve, da se pripravljamo pri nas na uvajanje novega sistema delitve osebnega dohodka, je začudeno pogledala in odkimala.

Dejala je, da se vse skozi počuti malo odtrgana od dogajanj v kolektivu.

»Moj delavnik se prične zgodaj zjutraj, konča pa se pozno v noč. Ker nimamo nikogar, da bi mi dopoldne ali popoldne pazil na otroka, mi časa

vedno manjka. Ta čas pa velikokrat izgubimo tudi v podjetju. Žal, nisem samo jaz takega mišljenja, ampak še marsikdo drugi. Če hočeš iti iz tovarne, moraš obhoditi deset pisarn, da dobiš potreben podpis. Mnogokrat je objava na oglasni deski, naj se za določene stvari prijavimo predsedniku delavskega sveta ekonomske enote ali sindikalnemu predsedniku pododbora. Žalostno je to, saj ne ve nihče, kdo je ta. Funkcije se menjajo, toda nobeden ne ve za to nič.«

In res je tako, kot mi je pripovedovala. Marsikdo ne ve, kam naj se obrne za rešitev kakega problema. Ko greš k človeku, ki je odgovarjal za to, te pošlje k Janezu, on k Franceljnu, ta zopet k Jožetu itd., dokler ne prideš res do človeka, ki je trenutno izvoljen za to. Tudi imena novodošlih uslužbencev ali celo vodij sektorjev, bi se morala objaviti na oglasni deski, da je od tega ali onega dne prevzel to ali ono dolžnost. Vsekakor pa bi morali uslužbenci točno povedati, kje je iskana oseba. Funkcionarji in voditelji krožkov ali sekcij, pogosteje objavljajte te spremembe na oglasnih deskah!

... je baje francoska podružnica Goodyear prikazala pred kratkim prosojne neohanske avtoplašče brez zračnic, ki se svetlikajo, kar je v interesu varnosti prometa. Takoj so opravili z njimi poizkuse na cestah s hitrostmi do 100 km/h. Seveda gre za sedaj le za prototipe. O serijski izdelavi kakor tudi o ceni teh plaščev, do sedaj še niso dali nobenih izjav.

... neka angleška firma izdeluje gumijaste sode, obstojne proti udarcu. Osnova je namreč tkivo iz umetne svile, ki ga impregnirajo s sintetičnim kavčukom. Ti sodi so dovolj togi za navaden transport, pri padcu iz železniškega vagona ali avtomobila pa se zaradi svoje elastičnosti ne poškodujejo. V praznem stanju so zlojljivi. Debelina njihove stene znaša 6 mm, drže pa 200 l. Firma lahko dobavlja na željo tudi sode z večjim volumnom.

... da so na Švedskem pričeli proizvajati ušesne ščitnike s filtrom proti hrupu iz sintetične penaste gume. — Propuščajo vse normalne glasove, zatesnijo pa uho napram vsem zdravju škodljivim šumom. Ta učinek dosežejo z materialom iz sintetičnega kavčuka in s posebnim sistemom ventila, ki kompenzira pritisk. Tehtajo 165 g. Proizvajalci trdijo, da nosilec ne bodo povzročali neprijetnosti pri nošenju ali jih ovirali pri delu.

... kako so rešili zajezitev Los Angeles Rivera? Tu so namreč hoteli razviti jez, ki bi rečno vodo v suhem letnem času vodil v zbirni bazen, v mokrih mesecih pa ne bi povzročal nobenih poplav. Lesen jez, ki je bil v ta namen konstruiran, je prva poplava popolnoma uničila. Ta problem so rešili s 45 m dolgo neopremsko cevjo, z najlonskim vložkom. Cev ima obseg 9 m in jakost stene samo 3,2 mm. Cev je pritrjena na betonskih tleh rečnega dna in njenem betonskem bregu. Do določene višine se lahko napolni z vodo, na kar deluje kot jez. S pomočjo prekotočnih naprav se zmanjšuje višina vode v cevi z rastočim pritiskom toka, pri upadajoči vodi pa se cev spet avtomatično napolni. Specialna prevleka iz sintetičnega neopremskega kavčuka varuje površino cevastega jez pred poškodbami peska, kamnov in naplavin. Razen tega je material obstojen proti sončni svetlobi, vremenskim vplivom in ozonu.

... ima firma »Dunlop« plantaže kavčuka tudi v Afriki. In sicer v nigerijski pokrajini Calabar. V letu 1956 je ta firma pričela tam krčiti pragozd. Poleg tega ima še velike plantaže na Malaji (40.000 ha) in je tako od vseh predelovalcev največji producent naravnega kavčuka na svetu.

... gradijo blizu Bukarešte drugo romunsko tovarno avtoplaščev. Ko bo 1965. leta šla v pogon, se bo zvišala proizvodnja romunskih avtoplaščev na 1,1 milj. Tedaj računajo tudi na izvoz.

DOPIŠUJTE U »Savo«

Slušatelji gumarske tehniške šole po štajerskih tovarnah . . .

Slušatelji četrtega semestra gumarsko tehniške šole imajo v tem semestru veliko snovi iz elektrotehnike. Zato so zaprosili upravni odbor za dvodnevno ekskurzijo v Maribor ter rudnik lignita v Velenju.

V zgodnjih jutranjih urah so se odpeljali proti Štajerski. Do Ljubljane jih je spremljala megla. Nebo je bilo prekrito z gostimi oblaki, kot da se bo vsak čas vsul dež. Okrog desetih dopoldan so prispeli v Soštanj. Ob prihodu v veliko elektrarno jih je takoj pozdravil velik stolp za cirkulacijo vode oziroma hladilnika za paro. Ing. Bruno Skumavec, ki je bil s slušatelji, je ob prihodu razložil zunanjo ureditev in delovanje te velike tovarne. V mali dvorani imajo postavljeno maketo elektrarne. Uslužbenec, ki jim je razkazoval elektrarno, jim je natančno obrazložil, kako ob polni mehanizaciji prihaja premog naravnost iz rudnika po žici v skladišče poleg elektrarne. Sledil je še ogled naprav, pri čemer je važno, da so švicarski monterji postavljali še dva kotla in bo elektrarna dokončno zgrajena. Dnevno porabijo okrog štiri

sto vagonov premoga in seveda temu primerno napajajo električno omrežje visoke napetosti širom naše domovine in izven nje. Predvsem so vse zanimale dobro mehanizirane kontrolne naprave po vsej elektrarni. Tako smo se poslovali od Soštanjcev in odhiteli z avtobusom v Velenje.

Velenje, naš največji rudnik lignita, so si ogledali z velikim zanimanjem. Ogledali so si vse naprave, zunanje transporte in nekdanje delo ter njihovo perspektivo. Razgled na novo urejeno velenjsko naselje je res doživetje. Ze sam pogled na velenjski nebotičnik in na bloke okrog njega je je bil slikovit. Ob cesti proti Velenju pa so postavljene cevi, ki iz stare velenjske elektrarne napajajo celotno naselje in rudnikove prostore z iztrošeno paro. Po ogledu tovarne nas je vodnik peljal v lepo urejeno in opremljeno dvorano, v kateri je razobešenih polno slik o bližnji preteklosti rudnika in nekaterih večjih rudnikov Jugoslavije. Tam nam je obrazložil življenje, delo ljudi, ki so zaposleni v rudniku. Zanimalo so nas tudi

njihove ekonomske enote, samoupravni organi in osebni prejemki. Po ogledu Velenja so odšli na Pohorje, drugi dan pa so si ogledali elektrarno mariborski otok in tovarno avtomobilov TAM.

Elektrarna se razlikuje od soštanjske. Razlika je v uporabi sile, ki jo daje vodni pritisk, namesto rjavega premoga. Gradnja je vsekakor daljša in dražja. Toda sedaj je pridobivanje elektrike veliko cenejše. V velikem betonskem bunkerju so si ogledali strojnico in generator. V komandni dvorani pa je bilo opaziti, da so skoraj vsi instrumenti tovarne »Iskra« iz Kranja.

V tovarni TAM so si ogledali proces avtomobilske proizvodnje. Za to tovarno tudi veliko delamo pri nas.

LOJZE ZALAR

BILI SMO U Postojnski jami

V četrtek, 28. septembra, je naše podjetje omogočilo praktikantom iz »Rakovice« ogled Postojnske jame. Ze v jutranjih urah so se odpeljali s tovarniškim avtobusom proti Vrhniki, kjer so si ogledali naš obrat III. S seboj so povabili tudi predsednika sindikata in upravnega odbora ter sekretarja tovarniškega komiteja. Po enournem ogledu tovarne in razgovoru, so se odpeljali naprej proti Postojni. V Postojnski jami jih je predvsem zanimal nastanek kapnikov, obseg in starost. Po dolgem in zanimivem ogledu jame pa so si ogledali še predjamski grad. V gradu, ki je star okrog 390 let, so videli vse takratne sobe, ki so opremljene s starim orodjem in orožjem. Za izlet so bili zelo hvaležni podjetju.

L. Z.

V ZAGREBU so bili

Naš obrat z Vrhnike je zaprosil upravni odbor, da naj jim omogoči s tovarniškim avtobusom ogled sorodne tovarne gumijevih izdelkov »RIS« v Zagrebu. V petek, 29. septembra, se je štirideset članov kolektiva z Vrhnike odpeljalo proti Zagrebu. V tovarni je bilo zanimivo vse, kar so videli, saj so mladi člani te stroke.

V Rakovici pri Beogradu

Izletniki v Rekordu v Rakovici (ekonomska enota tehničnih izdelkov)

Oddelek tehničnih predmetov je bil na dvodnevni strokovni ekskurziji v tovarni gumijevih izdelkov »Rekord« Rakovica. Ker izdelujejo v veliki količini cevi, jih je njihova proizvodnja

zanimala, predvsem zaradi izdelave le-teh. Poleg tovarne so si ogledali tudi zanimivosti in lepote našega glavnega mesta. Z ogledom so bili vsi udeleženci zelo zadovoljni, saj jim bo nedvomno koristilo.

To jesen bo dala neka kanadska tovarna na tržišče Tomarkinov avtoplašč, za katerega trdijo, da je uporaben v vsakem letnem času. Njegov konstruktor je dr. Leo Tomarkin, zelo vsestranski znanstvenik, ki se je v svojem življenju ukvarjal že s kemijo, fiziko, medicino in biologijo, pred kratkim pa je dodatno k temu presenetil javnost s svojo gornjo licenco. Pogodbo je zaenkrat sklenil samo z Imperial Oil-om, vendar se zanjo zanimajo tudi drugi proizvajalci avtoplaščev, tako da ga bodo verjetno že to jesen pričeli proizvajati tudi v USA.

Tomarkinov plašč nima zimskega desena, ampak normalen protektor, ki je pomešan z majhnimi »elastomernimi« delci. Ti delci, ki so stroga tajnost, baje dajejo temu plašču takšno obstojnost proti drsenju na ledu in snegu, da je tak avtomobil za take prilike bolj siguren kot pa če bi bil opremljen s plašči s katerimkoli zimskim desenom. Čeprav o sestavi teh delcev ni mogoče dobiti nikakih podatkov, izjavlja dr. Tomarkin, da gre tu za kocke velikosti cca 2,38 mm³, ki so trše kot kvaliteta površine, imajo pa nekoliko hitrejšo obrabo, zaradi česar dobi protektor nenakomerno površino.

Te delce najprej predgrejejo, nato šele jih primešajo drugim sestavinam protektorja v zadnji fazi mešalnega procesa.

Udejstvovanje pri avtoplaščih je za dr. Tomarkina nova stvar. Pričel je l. 1916 kot kemik v Bernu, pozneje se je ukvarjal z medicino, kemično terapijo in z biologijo.

PRVIČ POVEZAVA MED NYLONOM IN RAYONOM

Firma »Seiberling« je letos presenčila tržišče z novim avtoplaščem za potniške avtomobile z oznako »NYTEX«, pri katerem sta dva nylon vložka na notranji strani in dva rayon vložka na zunanji strani karkase.

Do sedaj so smatrali, da je takšno združenje teh dveh tekmecev — nylo na in rayona, neizvedljivo. Novi avtoplašč naj bi po izjavi proizvajalca imel prednosti obeh vlaken, namreč veliko odpornost v mehanskem smislu zaradi prisotnosti nylo na in boljšo prožnost ter minimalno tresenje zaradi prisotnosti rayona.

»Seiberling« trdi dalje, da je novi »Nytex« plašč rešil problem ploskih mest pri nylon plaščih, kar že dalj časa preizkušajo na novih avtomobilih, na katerih so montirali nylon pnevmatiko.

Avtoplašče te kakovosti izdelujejo v vseh dimenzijah za potniške avtomobile. Njih cena je 5 odstotkov pod ceno nylon plaščev. »Seiberling« ugotavlja dalje, da se do sedaj še nobeni tovarni ni posrečilo v svojih izdelkih združiti nylon in rayon (samo »Pirelli«

je minulo jesen napovedal takšen avtoplašč, toda na tržišču pozneje niso ničesar več o njem slišali). Konstrukcije takih avtoplaščev bodo predlagali za patent.

Pri konfekciji avtozračnic mora delavka biti zelo pozorna pri spajanju, da dobi zračnica ustrezno dolžino

NOVO GOODYEAR-OVO PLATIŠČE

Ameriška firma Goodyear je razvila novo platišče za tovarne plašče, za katero pričakujejo, da bo imelo za posledico dosti manjšo obrabo avtoplašča

in da se bo ob njegovi uporabi vozilo manj treslo. Poročevalec Goodyear-a domneva, da se to platišče bolj približa »dovršenemu« krogu kot katerokoli dosedanje in sicer znaša razlika med popolnim krogom 0,787 mm, pri čemer so do sedaj dopustno standardno toleranco presegli za 50%. Novo platišče bo po izjavi Goodyear-a zelo trdno sedelo. Firma je vložila v svojo tovarno v Akronu visoke investicije, da bi lahko čim prej prevzela proizvodnjo tovrstnih platišč v vseh standardnih velikostih.

MOČNA ZRAČNICA

Gumene artikle je zaradi elastičnosti in praktičnosti začel uporabljati že marsikdo. Za to snov so se začela zanimati razna podjetja, delavnice, pa tudi obrtniki.

V srednji Evropi so začeli misliti na gumo tudi akrobati. Ni bilo treba dolgo čakati, ko si je neki šef letnega bazena izmislil, naj mu naredijo zračnico, ki bo iste oblike, kot so za avtomobile — le, da bo močnejša. Tako so mu tudi izdelali in jo uporabljajo akrobati, ki izvajajo z njo nad vodo razne akrobatske točke in s tem zabavajo kopalce. Z njeno pomočjo lahko odskakujejo tudi trije naenkrat po 1,5 m visoko.

GUMENA PETA Z ZDRAVSTVENEGA STALIŠČA

Neki francoski zdravnik, specialist za živčne bolezni, je v strokovnem medicinskem listu odgovoril na razna vprašanja o učinku gumijastih pet na čevljih.

Getovo je, da smo ob ogromnem tehničnem napredku prišli do stanja, ko je treba ljudi in stvari zavarovati pred

Prišli so in odšli...

Je pač tako... Ljudje prihajajo v podjetje in odhajajo iz njega. Tistim, ki nas zapuščajo, želimo na njihovih delovnih mestih mnogo delovnih uspehov in dobrega počutja, še bolj pa to želimo vsem tistim, ki so postali člani našega delovnega kolektiva.

V času od 16. avgusta do 25. 10. 1961 se je na novo zaposlilo 16 delavcev in 7 uslužbencev, in sicer:

Stane Zupanc, Ivan Čebašek, Alojz Zaplotnik, Marija Uranič, Ciril Zupan, Viktor Rogelj, Milan Vidic, Janez Janežič, Alojz Zebec, Antonija Orehek, Franjo Skripac, Jože Roblek, Franc Kern, Martina Podobnik, Anton Veselič, Jurij Požek, Fani Ulaga, Ljubo Veličkov, Rudolf Pen, Milica Dimitrijevič, Ivan Bonča, Ana Pečnik, Dragica Teran.

Medtem pa je podjetje zapustilo 34 delavcev in uslužbencev:

Ivanka Trobec, Ivanka Rojina, Jordan Vučkovič, Francka Košir, Neža Senk, Janez Rozman, Anton Smajd, Ivana Mavec, Stane Dolinar, Pavel Zupan, Milan Kopač, Jože Sinkovič, Peter Markovič, Marta Jakša, Ivan Čebašek, Anton Pirnovar, Franc Sušnik, Martin Selič, Stefan Urbanc, Marjan Zupanc, Peter Arko, Roman Jugovič, Andrej Gaser, Karl Jeglič, Marija Cotman, Mihael Arh, Slavko Mikl, Ivan Ferenčak, Albert Možina, Peter Bovha, Marija Krč, Vinko Požar, Alojz Semen in Gabrovšek Magdalena.

raznimi škodljivimi učinki. Sredstva za dušenje tresljajev in udarcev, kot so na primer jeklena peresa in pnevmatike, so ljudje iznašli, da bi se ubranili škodljivih posledic.

Iskanje zaščitnih sredstev za ublaževanje tresljajev strojev, za ublažitev dotika človeške noge s trdim tlom, je izzvalo današnje razširjenost uporabljanja gumenih pet, ki so danes že različne barve, oblike in trdnosti. Te namreč povečujejo zmogljivost mišičevja pri hoji, teku in skokih ter tako zmanjšujejo udarce in protitudarce. — Teža telesa počiva na svodu stopala, katerega zadnji steber je peta. Prenasati mora znaten pritisk, ki se zmanjša pri elastičnejših in hitrejših gibanjih. Tudi utrujenost se zmanjša pri elastičnih gibanjih, poveča pa se tudi vzdržljivost. Če se dotika peta tal srednje po materialu, ki se takoj prilagodi obliki tal, potem je dotik v vseh točkah stopala lahak. Pešec, ki nosi pete iz gume, ima pri hoji pogoje, ki so podobni naravnim.

Živčna uravnovešenost pri taki hoji dnevno prispeva k prihranku telesne moči. Zato imajo vsi zaščitni čevlji gumene podplate, saj z njimi dosežemo omenjeni učinek, pa tudi trdnost je večja in delavec ni več toliko v nevarnosti pri spodsavanju.

POSKUSI V ZVEZI S POTOVANJEM OLJA V ZMESEH IN VULKANIZATIH

Pokazalo se je, da se olje na podoben način kot druge sestavine zmesi, nagiba k temu, da potuje iz zmesi z višjo koncentracijo olja v one z relativno nižjo koncentracijo. To velja tudi za vulkanizirano stanje. To potovanje olja se lahko zasleduje z acetonsko ekstrakcijo in s preiskavo z ultravioletnimi žarki. Opazna izmenjava olja nastane predvsem med vulkanizacijo neodvisno od tega, če zmes, ki sprejme olje, je odporna proti olju ali ne. Hitrost potovanja olja je odvisna od temperature in razlike v koncentraciji olja, v oddajni in sprejemni zmesi. Ta učinek se seveda poveča pri daljšem času. Tudi vulkanizacijska stopnja vpliva na potek; tako se v polvulkanizirani zmesi olje bolj raztaplja kot v isti vulkanizirani zmesi in ga je zato z manjšo silo izgnati iz nje.

ŽEBLJI V PLAŠČIH BREZ ZRAČNIC

»Dunlop« omenja v svoji najnovejši Tehnični informacijski službi poškodbe avtoplaščev brez zračnic z žebelji, pri čemer daje pomembna navodila za popravila te vrste plaščev, s katerimi je danes opremljenih približno 80 odstotkov nemških novih osebnih avtomobilov.

Omenjeni plašči imajo, kot je znano, to prednost, da ne puščajo zraka, če naletijo na žebelj. Pogosto opazi voznik to poškodbo šele čez nekaj dni ali celo tednov. Tedaj, ko žebelj ne leži več tesno v gumeni steni plašča, tako da zrak tedaj že lahko uhaja.

Do sedaj so take poškodbe reševali tako, da so vložili gumijast zamašek

Pri preizkušanju avtrozračnic mora delavka temeljito pregledati ne le ventil, marveč celotno zračnico

v luknjo, ki jo je povzročil žebelj. To so preprosto izvajali na montiranem plašču. Praksa je pokazala, da takšno popravilo ni bilo vedno zanesljivo, posebno, če ga je opravila neveščka roka. Posebno tedaj, ko je bil plašč v notranjosti v večji meri ranjen, je lahko pozneje nastopila ponovna netesnost. Če tak zamašek ni dobro vstavljen, se lahko med vožnjo sprosti in odleti.

Zato »Dunlop« priporoča, da se tudi takšna popravila opravijo strokovno in to s toplo vulkanizacijo, kar je posebno važno pri avtoplaščih za vozila, ki vozijo z veliko hitrostjo.

V VROČINI JE TREBA VOZITI POČASNEJE

Pri letni visoki temperaturi se plašč precej bolj segreje kot v hladnem zim-

skem času, zato nastopi tedaj tudi hitrejša obraba protektorja. Continentalovi preizkusni vozači so ugotovili, da pri enaki povprečni hitrosti prevozijo plašči cca 30 % več v zimskem kot v letnem času.

Zato »Continentalovi« preizkuševalci svetujejo vozačem, naj poleti ne vozijo s prevelikimi hitrostmi na dolgih progah, predvsem tedaj ne, če teče vožnja po cestah s temnimi oblogami, ki imajo močnejše toplotno izžarevanje kot svetle ceste pri enakih temperaturah. Zmerna hitrost v vročih poletnih dneh se vsekakor splača, saj plašči pod takimi pogoji prevozijo več kilometrov, zato je tako postopanje bolj ekonomično.

Srečanje nogometašev obrata I. in II.

Tudi nekdanji nogometaši, ki so v službi našega podjetja, so letos proslavili 20. obletnico revolucije na svoj način. Da bi ponovno dokazali svojo spretnost, so se pretekli mesec zbrali na igrišču »Mladost« v Stražišču, da bi se ponovno srečali na zelenem polju.

Že pol ure pred napovedanim časom so bili na igrišču. Med igralci so bili člani našega kolektiva, ki delajo v obeh obratih. Po prvih minutah igranja bi vsakdo prisodil zmago obratu II., toda po drugem polčasu se je položaj na igrišču popolnoma spremenil. To se je videlo predvsem po končnem rezultatu, saj so igralci obrata I. kar štirikrat ukanili vratarja nasprotnikovih vrat. Rezultat pa je bil 1 : 4 za obrat II.

Tudi gledalci, ki jih ni bilo malo, so z zanimanjem sledili poteku tekme in bodrili predvsem igralce obrata II.

Moštvi nogometašev obrata I. in II.

Strelci prvaki

Petčlansko ekipo je 10. septembra popeljal naš avtobus v Zagreb na športno tekmovanje. Strelcem so se pridružili tudi kegljači, ki so bili ravno tako povabljeni na to športno srečanje.

V tednu »kože in obutve« se je zbralo kar lepo število ekip, da bi se pomerile v znanju in spretnosti s puško. To so bile ekipe sindikalnih podružnic iz vse države. Naši mladi tekmovalci so šli na ta mnogoboj bolj s strahom kot z upanjem na večjo zmago. Tekmovali so namreč brez bratov Peternelov, ker je bil eden na dopustu, drugi pa na državnem prvenstvu v Ljubljani. Kljub temu so osvojili prvo mesto in tako osvojili prvenstvo sindikalnih podružnic vseh jugoslovanskih tovarn gumenih in usnjarskih proizvodov. To je že tretje leto, ko so osvojili prvo mesto. Tokrat so tudi dobili nagrado.

V nedeljo, 24. septembra, pa so se strelci udeležili republiškega prvenstva usnjarjev in gumarjev, ki je bilo v Smartnem pri Litiji. Tekmovanja so se udeležili z malo kaliberko. Tudi tu jim je le šest krogov manjkalo, da bi osvojili prvo mesto. Poslali so namreč na tekmovanje dve ekipi. Druga ekipa je dosegla šesto mesto, kar je tudi zelo zadovoljivo. Za priznanje je dobila diplomu. Člani: Blaž Studen, Franc Peternel, Mirko Stifter in Stane Košnik pa so dobili lepe praktične nagrade. S tem so naši strelci ponovno dokazali znanje, ki so si ga pridobili s stalnim treniranjem in dobro organizacijo družine. Strelci naj bodo zgled drugim športnikom!

Razburljiv dogodek s tekme

„S naravo k novemu človeku“

V naši tovarni obstaja že več let taborniški klub. Zadnje čase pa je imel iz leta v leto večje uspehe. Članstvo je naraslo in šteje danes 68 članov. Klub ima vse pogoje za izvršitev zadanih nalog. To je pokazala letošnja letna konferenca. V poročilu predsednika tov. Petra Žonta je bilo slišati tudi, da se klub osamosvoji v samostojno četo. S tem sklepom, ki je bil na konferenci soglasno sprejet, bo dobil klub še večjo nalogo.

Tudi starejši člani kluba so pripravljani ekonomičneje izkoristiti svoj prosti čas in pomagati ter prenesti svoje izkušnje na mlajše člane kluba. Tako bo možno doseči še večji uspeh. Naredili so več akcij, izletov in opravili

večje število ur udarniškega dela. Največji uspeh dela pa bo dala prazna in zapuščena stavba pod Joštom, katero je kupila Odredova uprava v Kranju. Naš klub bo zapuščino obnovil in usposobil za prenočišča tabornikov. Polovico stavbe je že obnovljene s prostovoljnimi delom.

K diskusiji so se prijavili tudi nekateri člani političnih organizacij in gostje iz Ljubljane in Odredova uprava »Stražnih ognjev«. Tako smo videli, da taborniški klub rešnično dela, največ zaslug pa ima predsednik kluba tov. Peter Žonta. Po sklepu vodstva kluba so prejeli nekateri člani priznanje za požrtvovalno delo in dosežene uspehe v letu 1960 in 1961. L. Z.

k • r • i • ž • a • n • k • a

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	14
15								16						
17					18		19				20			
21				22		23				24				
	25				26				27					
28		29						30						31
32	33						34		35				36	
37						38		39		40				
41					42				43			44		
45					46				47		48			
49								50						

Vodoravno: 1. stisk, 8. našiv, 15. spevoigra, 16. vrsta kreme, 17. drža, 18. glavna oseba iz ruske satire »Zlato tele«, 20. ime slovenskega filmskega igralca, 21. del stavbe, 23. polt, 24. brezalkoholne pijače, 25. organska kemična spojina, 27. žensko ime, 29. reket, 30. gozdni delavec, 32. monskomoder, 34. okrasni relief na grškem tempelju, 37. nagibam se, 38. intenzivno obdelan kos zemlje, 40. beograjska založba, 41. elektrogospodarska skupnost Slovenije, 42. razmerje, 44. gora v Bolgariji, 45. grofica, 47. težak vprežni voz, 49. filozofsko miren, 50. izražati veselje.

Navpično: 1. pripadnik verske sekte v Egiptu, 2. stebri, 3. brez zaslug, 4. vozniki poljskih strojev, 5. dva samoglasnika, 6. kdo (rusko), 7. sorodnik, 8. zemeljski plin, 9. pravoslavni svečenik, 10. »vse v redu« (ameriško), 11. prostor za praktično znanstveno delo, 12. kemični proces, posledica električnega toka, 13. vrsta peciva, 14. hrvatsko moško ime, 19. lahkatletska disciplina, 22. udarjam, 24. moten, 26. mongolski glavar, 27. ameriška filmska družba, 28. vrsta surove gume, 31. orači, 33. venski blaznež, 34. temne barve, 36. rimski namestnik v Palestini, 38. pokoren, 39. tovarna pisalnih strojev v Ljubljani, 42. nadležne žuželke, 43. edin, 46. samoglasnik in soglasnik, 48. izraz pri kartah.

ZA SMEH

Bilo je med vojno. Ker pa je bil takrat tu takoimenovan »Banditengebiet«, so ponoči v tretji izmeni po oddelkih patroljirali nemški žandarji. Tako je nekoč šla patrolja skozi stiskarno. Ko sta šla žandarja mimo Ančke, ki je bila takrat zaposlena pri nas in za katero so ljudje rekli, da je malo »čez les«, sta jo pozdravila: »Heil Hitler!« Ančka pa kot starejša ženska je znala dobro nemško, je odzdravila: »Gute Nacht«. Eden izmed žandarjev se obrne in pravi: »Warum

Nacht und nicht Hitler?« Ančka pa je odgovorila: »Aber bitte, jetzt ist nicht Hitler, jetzt ist die Nacht.« Žandarja sta se spogledala in eden izmed njiju je dejal: »Ja, da haben sie recht« in odšla sta dalje.

»SODOBNEJSA«

V pnevmatikarni obrata I. so razobesili na oglasno desko novo razdeljevanje točk, ki ga je pripravil delavski svet ekonomske enote. V takih primerih pa vsakdo pogleda tudi na svojega soseda, koliko pik ima. Ko Tone iz pnevmatike opazi, da ima nje-

gov sodelavec na sosednjem stroju veliko več pik kot on, stopi takoj k njemu in mu reče:

»Lojze, ti si pa dobil precej pik!«

Ker pa je Lojze že starejši in slabo sliši, mu odgovori:

»Seveda jih imam, ko so mi jih muhe nanesele čez noč!«

SODOBNA

REŠITEV UGANK IZ PREJŠNJE STEVILKE:

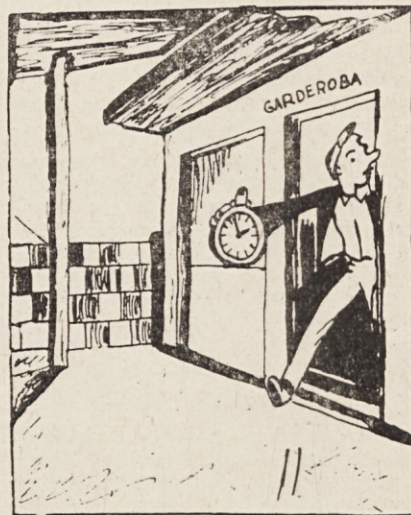
1. Križanka: Vodoravno: 1. ekloga, 7. Norman, 13. sramota, 15. komanda, 16. papež, 17. slovit, 19. I(vo) R(obič), 20. Avar, 21. okoliš, 22. Aca, 23. DID, 24. slavce, 25. kriv, 26. ač, 27. P(intar) L(eon), 28. res, 29. kraja, 30. Asnan, 33. Carrara, 35. oblat, 37. rovka, 38. oblomov, 40. Kioto, 42. oprim, 43. par, 45. N(azor V(ladimir), 46. kk, 48. kraj, 49. Bileća, 51. ata, 52. Nat, 53. Falada, 54. šrot, 55. I(lka) V(ašetova), 56. paleta, 57. skobe, 58. Celovec, 60. rokomet, 62. akcent, 63. kitara.

2. Zlogovnica: 1. gloksinija, 2. Traviata, 3. začimba, 4. skladnost, 5. svetloba, 6. brezvetrje, 7. preglavice, 8. Karpati, 9. kalorija, 10. zemljevid, 11. konjenica, 12. Prometej. Ni bolj praznega človeka mimo tistega, ki je sam sebe poln.

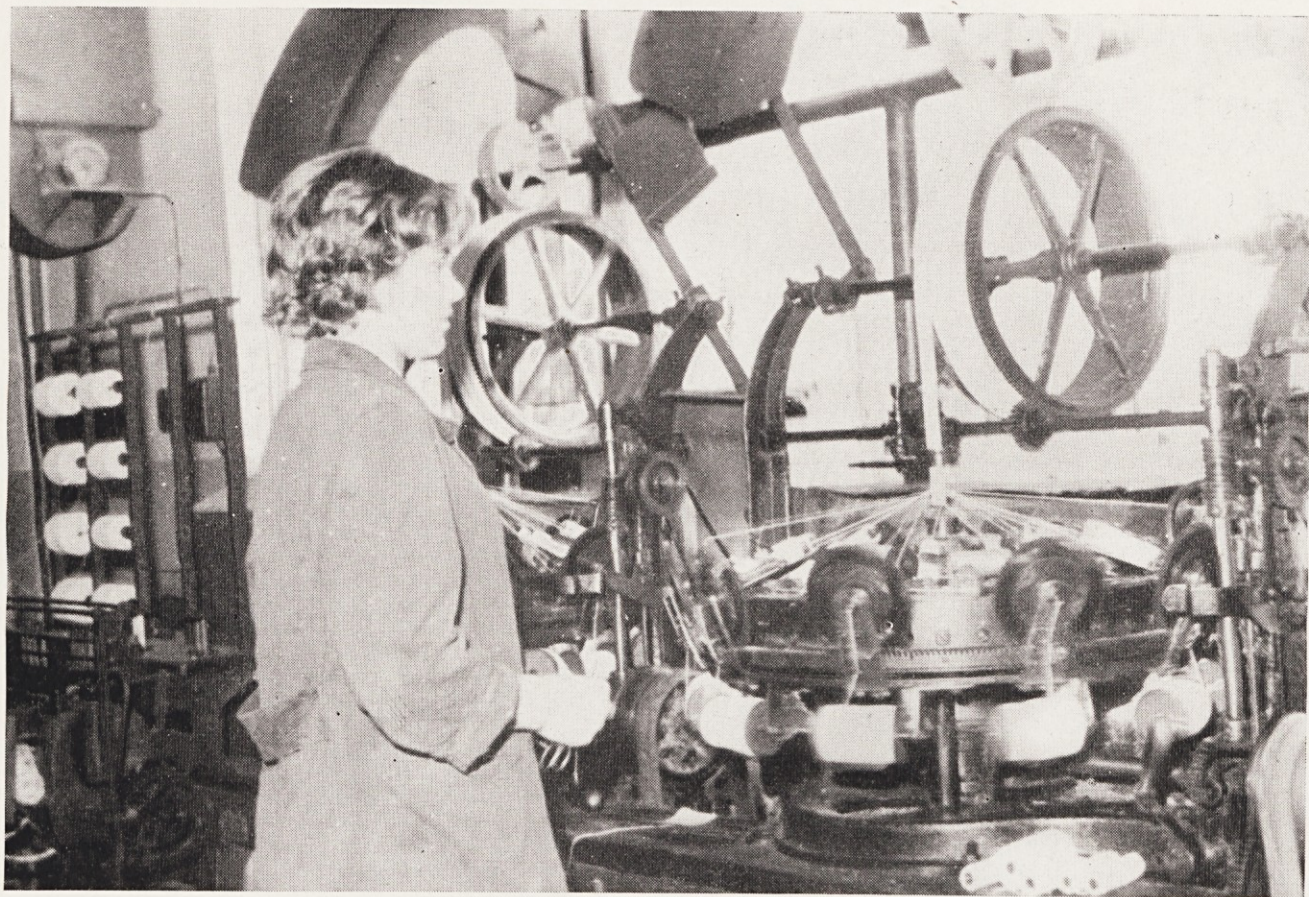

— Kakor ga obračam, ne morem ugotoviti kaj je na načrtu?

— Saj vidiš, da je to nov izplačilni list...

— ... 58, 59, — start ...

Delavka na tej sliki bi morala imeti ruto na glavi, vsaj tako zahtevajo predpisi o higiensko tehnični varnosti. Če se bo pripetila nesreča, kdo bo kriv?

V obratu I so imeli naši gasilci mokre vaje

Glasilo delovnega kolektiva Tovarne gumijevih izdelkov »SAVA« Kranj – Izdajatelj: Uprava podjetja – Ureja uredniški odbor: Stefan Gruber, Franc Rozman, Vladimir Lah, ing. Cvetka Maksin, Frane Celestina, Mirko Brezar, Miran Rižner, Jožica Kerstein, Anton Naglič, Alojz Zalar, ing. Meta Duhovnik, Marko Štuhec – Glavni urednik: Iztok Ausec – Glasilo izhaja vsak drugi mesec – Tisk in klišeji: Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju

